

SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ (CORPORATE GOVERNANCE STATEMENT) TILIKAUDELTA 1.1–31.12.2018

Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) on laadittu Hallinnointikoodin (Corporate Governance Code 2015) hallinnointia koskevan raportoinnin kohdan A mukaisesti ja annetaan yhtiön toimintakertomuksesta erillisenä. Hallinnointikoodi on saatavissa Arvopaperimarkkinayhdistyksen verkkosivuilta www.cgfinland.fi.

1. Hallinnointikoodin (Corporate Governance Code 2015) noudattaminen ja suosituksista poikkeaminen

Ilmarinen noudattaa pääosin Hallinnointikoodia, vaikka Ilmarinen ei ole koodissa tarkoitettu listayhtiö. Työeläkevakutusyhtiöitä koskeva lainsäädäntö velvoittaa muutamassa kohdassa työeläkeyhtiöt suosituksista poikkeavaan toimintatapaan.

Poikkeamat Hallinnointikoodin suosituksista ja perustelut poikkeamille:

Suosituksien 1, 3 ja 5: Ilmarisen hallituksen jäsenten valinta poikkeaa suosituksesta 5, koska työeläkevakutusyhtiöistä annetun lain (TVYL) mukaan yhtiökokous valitsee hallintoneuvoston ja hallintoneuvosto hallituksen. Ilmarinen siten poikkeaa hallituksen valintaan liittyvistä suosituksista 1, 3 ja 5. Vaalivaliokunnan ehdotus hallintoneuvoston kokoonpanosta ilmoitetaan kuitenkin yhtiökokouskutsussa.

Suositus 6: Hallituksen jäsenten toimikausi poikkeaa suosituksen mukaisesta yhden vuoden toimikaudesta. Ilmarisen hallituksen jäsenten toimikausi määräytyy yhtiöjärjestyksen mukaan ja on neljä vuotta.

Suosituksien 10, 16, 17 ja 18a: Ilmarinen poikkeaa Hallinnointikoodin riippumattomuutta koskevista suosituksista, koska hallituksen ja sen valiokuntien riippumattomien jäsenten määrä ja riippumattomuuden arviointi perustuvat TVYL:n säännöksiin.

Suositus 22: Ilmarinen poikkeaa suosituksen mukaisesta päätöksentekojärjestyksestä hallitus- ja valiokunta-työskentelystä maksettavien palkkioiden osalta. TVYL:n mukaan hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenten ja sen valiokuntien palkkioista.

Suositus 23 sekä hallinnointia ja palkitsemista koskeva raportointi: Ilmarinen poikkeaa osakeomistuksia tai osakeperusteista palkitsemisjärjestelmää ja niiden raportointia koskevista suosituksista, koska keskinäisellä työeläkevakutusyhtiöllä ei ole osakkeita.

Suositus 28: Ilmarinen noudattaa säännöksiä työeläkeyhtiön lähipiiriliiketoimista TVYL:n mukaisesti. Mahdolliset liiketoimet lähipiirin kanssa raportoidaan TVYL:n mukaisesti Ilmarisen internetsivuilla kohdassa Lähipiiri.

Raportointi; Internetsivuilla annettavat tiedot: Ilmarinen noudattaa raportointisuosituksia internetsivuilla annetusta informaatiosta edellä mainituin poikkeuksin.

2. Kuvaus hallituksen ja hallituksen asettamien valiokuntien kokoonpanosta ja toiminnasta

Ilmarisen hallituksen kokoonpano 1.1.–31.12.2018

Puheenjohtaja

Mikko Helander, s. 1960, diplomi-insinööri, pääjohtaja, Kesko Oyj

Varapuheenjohtajat

Jarkko Eloranta, s. 1966, valtiotieteiden maisteri, puheenjohtaja, SAK

Jyri Häkämies, s. 1961, valtiotieteiden maisteri, toimitusjohtaja, EK

Jäsenet

Sture Fjäder, s. 1958, kauppatieteiden maisteri, sosionomi (valtiotieteiden kandidaatti), puheenjohtaja, Akava

Tero Kiviniemi, s.1971, diplomi-insinööri, eMBA, toimitusjohtaja, Destia Group Oyj

Timo Kokkila, s. 1979, diplomi-insinööri, toimitusjohtaja, Pontos Group

Hille Korhonen, s. 1961, tekniikan lisensiaatti, toimitusjohtaja, Nokian Renkaat Oyj

Leena Laitinen, s. 1970, kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja, Alko Oy

Olli Lehtilä, s.1962, maatalous- ja metsätieteiden maisteri, eMBA, liiketoimintajohtaja, vakuutusasiakkaat, OP Ryhmä

Katarina Murto, s. 1971, varatuomari, edunvalvonnasta vastaava johtaja, STTK

Juho Nummela, s. 1977, tekniikan tohtori, toimitusjohtaja, Ponsse Oyj

Seppo Parvi, s. 1964, kauppatieteiden maisteri, talousjohtaja, Stora Enso Oyj

Kristian Pullola, s. 1973, kauppatieteiden maisteri, talous- ja rahoitusjohtaja, Nokia Oyj

Kyösti Suokas, s. 1958, varatuomari, varapuheenjohtaja, Rakennusliitto

Varajäsenet

Marja Aarnio-Isolahni, s. 1962, filosofian tohtori

Annukka Lantto, s. 1968, kauppatieteiden maisteri, hallituksen jäsen, Antell-konserni

Hannu Rautiainen, s. 1952, varatuomari, ekonomi, johtaja, lainsäädäntö ja hallinto, EK

Samu Salo, s. 1976, insinööri (AMK), puheenjohtaja, Insinööriliitto IL

Hallintoneuvosto valitsee hallitukseen neljäksi vuodeksi kerrallaan 14 varsinaista jäsentä sekä neljä varajäsentä. Hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä vähintään puolet on valittava keskeisten työnantajia ja palkansaa- jia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä siten, että tällä tavoin valittuja jäseniä ja vastaavasti varajäseniä on yhtä monta.

Hallituksen toiminnasta

Hallituksen tehtävänä on huolellisesti toimien edistää yhtiön etua, edustaa yhtiötä sekä huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Lisäksi hallitus valmistelee yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat, valitsee valmisteluvaliokunnat käsittelemiään nimitys-, palkkio- ja tarkastus- ja riskienhallinta-asioita varten sekä laatii yhtiön sijoitussuunnitelman.

Hallituksen on johdettava työeläkevakuutusyhtiötä ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Hallituksen tehtävänä on siten yhtiön toiminnan peruslinjausten määrittely ja hyväksyminen erityisesti pitkällä aikavälillä, yhtiön liiketoiminnan seuranta ja valvonta sekä toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja toimitusjohtajalle suoraan raportoivien johtajien valitseminen ja erottaminen. Hallitus huolehtii yhtiön organisaatiosta, valvoo ja ohjaa yhtiön toimintaa, edustaa yhtiötä toimitusjohtajan ohella, päättää yhtiön kannalta tärkeistä ja laajakantoisista asioista sekä valmistelee ja panee täytäntöön yhtiökokouksessa ja hallintoneuvostossa käsiteltävät ratkaisut.

Hallituksen toimikausi on neljä vuotta. Nykyisen hallituksen toimikausi alkoi 1.1.2018 ja päättyy 31.12.2021. Hallitus kokoontui 12 kertaa vuonna 2018.

Jäsenten osallistuminen hallituksen ja sen valiokuntien kokouksiin on ilmoitettu palkka- ja palkkioselvityksen liitteenä olevassa palkitsemisraportissa 2018, joka on luettavissa osoitteessa www.ilmarinen.fi/ilmarinen/hallinto-ja-organisaatio/palkka-ja-palkkioselvitys.

Hallituksen valiokunnat

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta

Mikko Helander (puheenjohtaja)
Jarkko Eloranta
Jyri Häkämies
Tero Kiviniemi

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta ja valmistella hallituksen käsiteltäväksi asioita, jotka liittyvät yhtiön palkka- ja palkitsemisjärjestelmiin sekä ylimmän johdon nimitys- ja palkitsemisasioihin.

Valiokunnan tehtäviin kuuluu mm. seuraavien asioiden läpikäynti ja valmistelu hallitusta varten:

- yhtiön palkitsemisjärjestelmien periaatteet ja palkka- ja palkkiopolitiikka,
- toimitusjohtajan ja toimitusjohtajalle suoraan raportoivien johtajien nimitys-, työehto- ja palkkioasiat,
- yhtiön tuloskortin periaatteet, tavoitteet, mittarit ja niiden toteumat,
- tulospalkkiojärjestelmien sisällöt ja palkkiokriteerit ja -maksimit sekä edellytykset palkkioiden maksamiselle,
- henkilöstörahaston vuosittaisen voittojärjestelmän kriteerit, tavoitearvot ja niiden toteumat, edellytykset palkkion maksamiselle sekä rahastoon siirrettävä voittopalkkion määrä sekä
- yhtiön palkitsemisjärjestelmien ja palkitsemisen säännönmukainen arviointi.

Valiokunta voi kuitenkin päättää itsenäisesti seuraavista asioista:

- toimitusjohtajalle suoraan raportoivien johtajien palkankorotukset (pl. varatoimitusjohtajat),
- tehtävämuutosten vaikutukset johdon palkkiojärjestelmään kuulumisen osalta,
- poikkeukset palkkioiden maksamisesta työsuhteen päättymistilanteissa (pl. toimitusjohtaja ja hänen suorat alaisensa),

- toimitusjohtajan ja hänen suorien alaistensa palkitsemista koskevat tekniset tarkennukset tulospalkkiojärjestelmien ehtoihin sekä
- toimitusjohtajalle suoraan raportoivien johtajien vuosipalkkioiden toteuma.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui vuonna 2018 kuusi kertaa.

Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta

Kristian Pullola (puheenjohtaja)

Katarina Murto

Seppo Parvi

Hannu Rautiainen

Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta valvontatehtävissä ja valmistella hallituksen käsiteltäviksi asioita, jotka kohdistuvat yhtiön taloudelliseen raportointiin, sijoitusriskeihin ja muuhun riskienhallintaan, sijoitustoimintaan, sisäiseen valvontaan sekä sisäisen tarkastajan ja tilintarkastajan työhön.

Valiokunnan tehtäviin kuuluu mm. seuraavien asioiden läpikäynti ja valmistelu hallitusta varten:

- tilinpäätös- ja puolivuotisraporttiehdotukset,
- tilinpäätösraportoinnin, muun taloudellisen raportoinnin sekä sijoitustoiminnan raportoinnin prosessin valvonta,
- lakisääteisen tilintarkastuksen sekä tilintarkastajan riippumattomuuden seuranta ja arviointi,
- tilintarkastajan valintaa koskevan päätösehdotuksen valmistelu,
- sijoitusvaltuudet sekä niiden noudattamisen valvonta,
- riski- ja vakavaraisuusarvio ja yhtiön riskiaseman seuranta,
- luotettavan hallinnon, sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja compliancen riittävyden ja asianmukaisuuden arviointi,
- luotettavaan hallintoon liittyvien ja sääntelyn edellyttämien periaatteiden ja menettelytapaohjeiden käsittely ja sääntelymuutosten seuranta,
- sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen ja vuosittaisen tarkastussuunnitelman hyväksyminen sekä sisäisen tarkastuksen yhteenvetoraportin käsittely,
- selvitys yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä,
- viranomaisten tarkastusraportit ja kannanotot Ilmarisen toimintaan liittyen.

Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta kokoontui vuonna 2018 seitsemän kertaa.

Hallituksen monimuotoisuusperiaatteet

Ilmarisen hallituneuvoston hyväksymien hallituksen monimuotoisuusperiaatteiden mukaan hallituksen monimuotoisuutta tarkastellaan Ilmarisessa kokonaisuutena. Hallituksen kokoonpanon on täytettävä sääntelyn asettamat vaatimukset ja varmistettava hallituksen tehtävien tehokas hoitaminen. Tavoitteena on, että hallituksessa on molempia sukupuolia. Vuonna 2018 Ilmarisen hallituksessa oli viisi naisjäsentä; kolme varsinaista jäsentä ja kaksi varajäsentä.

Ilmarisen hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenistä muodostuvan vaalivaliokunnan tehtävänä on muun muassa etsiä ja ehdottaa hallintoneuvostolle henkilöitä hallituksen jäseniksi. Vaalivaliokunnan valmistelutyössä otetaan huomioon myös monimuotoisuusperiaatteet ja tavoite molempien sukupuolten edustuksesta hallituksessa. Valiokunta arvioi tavoitteen toteutumisen ja ottaa sen huomioon valmistellessaan ehdotusta hallintoneuvostolle. Lisäksi valiokunta arvioi säännöllisesti hallituksen kokoonpanoa ja monimuotoisuuden toteutusta ja raportoi siitä hallintoneuvostolle.

3. Hallintoneuvoston kokoonpano 27.3.2018 pidetyn yhtiökokouksen päätöksen mukaisena

Puheenjohtaja

Matti Kähkönen, s. 1956, senior advisor, Metso Oyj

Varapuheenjohtaja

Ari Lehtoranta, s. 1963, toimitusjohtaja, Caverion Oyj

Salla Luomanmäki, s. 1963, toiminnanjohtaja, Akavan Erityisalat AE ry

Jäsenet

Markus Ainasoja, s. 1967, henkilöstöpäällikkö, Rakennusliitto ry

Bianca Brink, s. 1960, toimitusjohtaja, Sodexo Oy

Klaus Cawén, s. 1957, johtaja, KONE Oyj

Heimo Hakkarainen, s. 1957, hallituksen jäsen, VMP Group

Liisa Halme, s. 1959, puheenjohtaja, Vakuutusväen Liitto VvL ry

Matti Harjuniemi, s. 1958, puheenjohtaja, Rakennusliitto ry

Ilkka Hämälä, s. 1961, toimitusjohtaja, Metsä Group

Olli Isotalo, s. 1959

Juhapekka Joronen, s. 1971, toimitusjohtaja, SOL Palvelut Oy

Harri Kailasalo, s. 1969, Infraprojektit-segmentin johtaja, YIT Oyj

Pasi Kallio, s. 1963, pääluottamusmies, Pilkington Automotive Finland Oy

Pia Kalsta, s. 1970, toimitusjohtaja, Sanoma Media Finland Oy

Tuija Keronen, s. 1970, toimitusjohtaja, Lowell Suomi Oy

Nina Kopola, s. 1960

Kristiina Kumpula, s. 1955, pääsihteeri, Suomen Punainen Risti

Pasi Laine, s. 1963, toimitusjohtaja, Valmet Oyj

Juha Laurio, s. 1972, toimitusjohtaja, Lindström Oy

Teppo Mikkola, s. 1954, puheenjohtaja, SKAL ry

Jarmo Mikkonen, s. 1963, toimitusjohtaja, Securitas Oy

Jyrki Mäki-Kala, s. 1961, talous- ja rahoitusjohtaja, Neste Oyj

Heidi Nieminen, s. 1979, puheenjohtaja, Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry

Pekka Ojanpää, s. 1966, toimitusjohtaja, Lassila & Tikanoja Oyj. Jäsenyys päättynyt 23.11.2018.

Matti Peltola, s. 1962, toimitusjohtaja, Koneyrittäjien liitto ry

Veli-Matti Puutio, s. 1961, toimitusjohtaja, Osuuskauppa Arina

Jani Salenius, s. 1976, talous- ja hallintojohtaja, Ammattiliitto Pro

Riitta Savonlahti, s. 1964, henkilöstöjohtaja, UPM-Kymmene Oyj

Pauliina Tenhunen, s. 1966, hallituksen puheenjohtaja, Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy
Jore Tilander, s. 1965, toiminnanjohtaja, Suomen Lakimiesliitto – Finlands Juristförbund ry
Minna Vanhala-Harmanen, s. 1968, toimitusjohtaja, Barona Oy

Työeläkevakuutusyhtiölain mukaan työeläkeyhtiöllä on oltava hallintoneuvosto. Hallintoneuvoston tehtävänä Ilmarisessa on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen ja vaalivaliokunnan jäsenet sekä päättää jäsenten palkkiosta ja matkakustannusten korvaamisesta. Yhtiökokous valitsee hallintoneuvostoon 32 jäsentä kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Vähintään puolet jäsenistä valitaan keskeisiä työnantajia ja palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä siten, että näistä kahdeksan on työnantajien ja kahdeksan palkansaajien ehdottamaa henkilöä. Hallintoneuvoston jäsenistä puolet on vuosittain erovuorossa.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2018 kaksi kertaa.

Jäsenten osallistuminen hallintoneuvoston kokouksiin on ilmoitettu palkka- ja palkkioselvityksen liitteenä olevassa palkitsemisraportissa 2018, joka on luettavissa osoitteessa www.ilmarinen.fi/ilmarinen/hallinto-ja-organisaatio/palkka-ja-palkkioselvitys.

4. Vaalivaliokunta

Matti Kähkönen (puheenjohtaja)
Matti Harjuniemi (varapuheenjohtaja)
Markus Ainasoja
Sture Fjäder
Mikko Helander
Tero Kiviniemi
Ari Lehtoranta
Katarina Murto

Vaalivaliokunnan tehtävänä on valmistella yhtiökokoukselle ehdotus hallintoneuvoston jäsenistä sekä heidän palkkioistaan, samoin se valmistelee hallintoneuvostolle ehdotuksen hallituksen jäsenistä ja heidän palkkioistaan. Vaalivaliokunnan jäsenistä puolet valitaan vakuutusentottajien ja puolet vakuutettujen hallintoneuvostoedustajien ehdottamista henkilöistä. Vaalivaliokunnan jäsenen toimikausi alkaa heti sen hallintoneuvoston kokouksen jälkeen, jossa hänet valitaan, ja päättyy vaalia seuranneen vuoden viimeisen hallintoneuvoston kokouksen päättyessä.

Vaalivaliokunta kokoontui vuonna 2018 kolme kertaa.

5. Toimitusjohtaja

Jouko Pölönen, s. 1970, kauppatieteiden maisteri, eMBA (1.8.2018 alkaen)
Stefan Björkman, s.1963, diplomi-insinööri (toimitusjohtajan sijainen 1.1.–30.9.2018, josta ajasta hän toimi vt. toimitusjohtajana ajalla 1.3.-31.7.2018)
Timo Ritakallio, s. 1962, tekniikan tohtori, oikeustieteen maisteri, MBA (1.1.–28.2.2018)

Toimitusjohtajan tulee johtaa työeläkevakuutusyhtiötä ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Toimitusjohtajan tehtävänä on muun muassa huolellisesti toimien edistää yhtiön etua, hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaan sekä vastata siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajalla on oikeus edustaa yhtiötä asiassa, joka lain mukaan kuuluu hänen tehtäviinsä.

6. Muu johto

Johtoryhmä osallistuu koko Ilmarista koskeviin ratkaisuihin ja käsittelee yhtiön toimintaan liittyvät periaatteelliset asiat. Johtoryhmä luonnostelee yhtiön strategiset linjaukset ja valmistelee osaltaan hallitukselle kuukausittain esiteltäviä asioita. Johtoryhmän jäseniä ovat toimitusjohtajan lisäksi välittömästi hänen alaisenaan toimivat johtajat sekä henkilöstön valitsema edustaja. Johtoryhmässä päätösvaltaa käyttää toimitusjohtaja.

Johtoryhmän kokoonpano ja vastuualueet:

Varatoimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen (1.10.2018 alkaen), vakuutus- ja eläkepalvelut, Sini Kivihuhta, s. 1959, oikeustieteen kandidaatti

Varatoimitusjohtaja (1.10.2018 alkaen), sijoitukset, Mikko Mursula, s. 1966, kauppatieteiden maisteri

Työkykyjohtaja Kristiina Halonen, s. 1967, tekniikan tohtori, kauppatieteiden maisteri (1.10.2018 alkaen)

Yhteiskuntasuhdejohtaja Jaakko Kiander, s. 1963, valtiotieteiden tohtori

Talousjohtaja Matias Klemelä, s. 1978, kauppatieteiden maisteri (1.10.2018 alkaen)

Teknologia- ja kehitysjohtaja Mikko Lantto, s. 1975, insinööri (AMK) (1.12.2018 alkaen)

Aktuaari- ja riskienhallintajohtaja Hillevi Mannonen, s. 1958, filosofian kandidaatti, SHV

Lakiasiainjohtaja Leena Siirala, s. 1960, oikeustieteen kandidaatti, eMBA

Henkilöstöjohtaja Sami Ärilä, s. 1974, oikeustieteen kandidaatti (1.10.2018 alkaen)

Henkilöstön edustaja Heikki Isotupa, s. 1964, yo-merkonomi (1.6.2018 alkaen)

Varatoimitusjohtaja Jouko Pölönen, s. 1970, kauppatieteiden maisteri, eMBA (1.5.–31.7.2018)

Varatoimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, talous, HR, IT, Stefan Björkman, s. 1963, diplomi-insinööri (30.9.2018 saakka)

Johtaja, asiakkuudet, Pekka Puustinen, s. 1980, kauppatieteiden tohtori (31.8.2018 saakka)

Henkilöstön edustaja Jouni Vatanen, s.1983, valtiotieteiden maisteri (31.5.2018 saakka)

7. Kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä

Julkistettava talousinformaatio ja sitä koskeva sääntely

Ilmarisen julkistaman talousinformaation tavoite on antaa oikea ja riittävä kuva yhtiön ja sen konsernin taloudellisesta asemasta ja tuloksesta, mikä pyritään varmistamaan raportointiprosessiin liittyvällä sisäisellä valvonnalla.

Tilinpäätöksen ja julkistettavan talousinformaation muoto ja sisältö määräytyvät kirjanpitolain, osakeyhtiölain, vakuutusyhtiölain, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain ja eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta

ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain sekä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen, kirjanpitoasetuksen, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vahvistamien laskuperusteiden sekä Finanssivalvonnan antamien määräysten mukaan. Sijoitustoiminnasta annettuja virallisia tunnuslukuja täydennetään Työeläkevakuuttajat TELA ry:n suositusten mukaisilla tunnusluvuilla ja yhtiön itsensä päättämällä tiedoilla. Lakien, määräysten ja suositusten muutosten seuraamiseksi yhtiössä on systemaattinen menettely.

Ilmarinen julkistaa koko virallisen tilinpäätöksensä internetsivuillaan. Vuoden puolivälissä julkistetaan katsaus yhtiön toimintaan ensimmäisten kuuden kuukauden aikana. Maaliskuun ja syyskuun lopun tilanteesta julkistetaan lisäksi suppeampi, sijoitustoimintaan ja vakavaraisuuteen keskittyvä katsaus.

Valvontajärjestelmä, organisointi ja vastuut

Ilmarisessa on hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan periaatteet, joissa on määritelty sisäisen valvonnan tavoitteet ja vastuut sekä sisäisen valvonnan osa-alueet ja näihin liittyvät menettelyt, joiden avulla varmistetaan sisäisen valvonnan asianmukaisuus. Sisäisen valvonnan periaatteet perustuvat COSO 2013 -viitekehykseen.

Sisäisellä valvonnalla yhtiön johto pyrkii varmistamaan tehokkaan, taloudellisen ja luotettavan toiminnan. Hallituksella ja toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu yhtiön valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä taloudellisen raportoinnin olemassaolosta ja toimivuudesta. Hallitus arvioi vuosittain koko sisäisen valvontajärjestelmän tilan tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan esityön pohjalta.

Sisäinen valvonta on osa yhtiön johtamista, hyvää hallintoa ja päivittäistä toimintaa. Organisaatorakenne ja esimiestoiminta muodostavat perustan sisäiselle valvonnalle. Päätöksentekovaltuudet ja vastuut on määritelty osana Ilmarisen johtamis- ja valvontajärjestelmää. Päätöksentekovaltuuksien lisäksi yhtiössä on selkeästi määritellyt toimeenpano-, seuranta- ja valvontavastuut, joilla varmistetaan yhtiön johtamistavan ja valvontakulttuurin asianmukaisuutta. Esimiesten vastuulla on huolehtia toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä, sisäisen valvonnan toteutuksesta ja seurannasta omalla vastuualueellaan. Väärinkäytösten välttämiseksi organisaatio on rakennettu välttämällä vaarallisia työyhdistelmiä.

Riskienhallinta on keskeinen osa sisäistä valvontaa. Ilmarisen hallitus ja toimiva johto laatii vähintään vuosittain riski- ja vakavaraisuusarvion, joka otetaan huomioon strategisessa päätöksenteossa ja riskienhallintajärjestelmässä. Ilmarisen hallitus on hyväksynyt yhtiön koko toiminnan kattavat riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteet. Ilmarisen riskienhallinnan johtaminen ja toteuttaminen perustuu malliin, jossa liiketoimintalinjat ja tukitoiminnot vastaavat omista riskeistään ja niiden hallinnasta. Yhtiön riippumaton riskienhallintatoiminto vastaa yhtiön riskienhallinnan periaatteiden ja puitteiden kehittämisestä. Riskienhallintatoiminto valvoo ja tukee toimivien riskienhallinnan menettelyjen ja toimintatapojen käyttöönottoa ja ylläpitoa riskit omistavissa toiminnoissa sekä avustaa näitä riskiraportoinnissa. Riskienhallintatoiminto myös seuraa ja arvioi yhtiön riskienhallintatoimintaa ja raportoi tästä säännöllisesti yhtiön johdolle ja hallitukselle. Aktuaaripalvelut ja riskienhallinta-linjan johtaja vastaa yhtiön riskienhallintajärjestelmän asianmukaisuudesta ja johtaa liiketoimintalinjojen ja tukitoimintojen edustajista koostuvaa riskienhallintatoimikuntaa. Riskienhallintatoimikunnalla on yhtiön riskienhallintajärjestelmän koordinointi-, kehittämis- ja seurantavastuu. Aktuaaripalvelut ja riskienhallinta-linja vastaa myös Ilmarisen sijoitustoiminnan riskienvalvonnasta, sijoitustoiminnan tuotto- ja riskiraportoinnista sekä vakavaraisuuslaskennasta.

Sijoitustoiminnan riskinottoa ohjaavat hallituksen vahvistama pitkän aikavälin sijoitusstrategia ja vuosittain hyväksyttävä sijoitussuunnitelma sekä sijoitusvaltuudet ja muut hallituksen määrittelemät periaatteet. Riskitason ja perusallokaation muutostarpeita seuraa tasehallintaryhmä, joka koostuu sijoitustoiminnan, aktuaari- ja riskienhallintatoiminnon sekä taloustoiminnon edustajista. Seuranta ja arviointia varten riskienhallintatoiminto tuottaa muun muassa skenaario- ja stressitestejä. Sijoitustoiminnassa riskienseuranta ja -hallinta on jatkuvaa.

Taloudellisen raportoinnin tuottamisen päävastuu on talouslinjalla. Talouslinjan tehtävänä on huolehtia siitä, että yhtiössä on käytettävissä oikea ja riittävä tieto yhtiön tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tähän sisältyy lakisäätöisen raportoinnin (kirjanpito ja tilinpäätös) edellyttämän talousinformaation lisäksi yhtiön päätöksentekoa tukeva ja ohjaava ajantasainen ja olennainen tieto. Talousinformaation tuottaminen riippumattomasti kohteena olevasta prosessista ja kustannus- tai tuottoerästä turvaa tiedon objektiivisuuden.

Ilmarisella on päätoiminen Compliance Officer, jonka keskeisenä tehtävänä on tukea yhtiön hallitusta, johtoa ja liiketoimintaa luotettavan hallinnon ja säännösten noudattamisen sekä sisäisen valvonnan toimivuuden ja riittävyyden varmistamisessa mm. ohjeistamalla, arvioimalla sisäisiä prosesseja ja menettelytapoja ja tekemällä tarpeellisia parannusehdotuksia johdolle ja liiketoiminnalle. Organisatorisesti Compliance Officer kuuluu lakiasiaintoiminnan alaiseen Lakiasiat ja compliance -toimintoon, mutta raportoi toiminnastaan suoraan hallitukselle, tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnalle ja toimitusjohtajalle. Whistleblowing-ilmoituskanavan kautta tuli yksi ilmoitus vuonna 2018. Ilmoitus tutkittiin Ilmarisen prosessien mukaisesti ja ilmoitus todettiin aiheettomaksi. Mahdollisuudella ilmoittaa tarvittaessa myös anonymisti epäillyistä väärinkäytöksistä on suuri merkitys luotettavan hallinnon ja säännöstenmukaisen toiminnan varmistamisessa.

Sisäinen tarkastus on Ilmarisen ohjaus- ja valvontajärjestelmän osa, jota yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja käyttävät toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida yhtiön toimintojen ja prosessien osalta niiden riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan sekä johtamis- ja hallintomenettelyiden tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta. Taloudellisen raportoinnin prosessien tarkastus sisältyy sisäisen tarkastuksen tehtäväalueeseen. Sisäisen tarkastuksen toiminta perustuu hallituksen hyväksymään toimintaohjeeseen. Sisäinen tarkastus on hallinnollisesti toimitusjohtajan alainen riippumaton toiminto. Sisäinen tarkastus raportoi toiminnastaan suoraan hallitukselle ja hallituksen tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnalle.

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvä riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Ilmarisen operatiivisten riskien hallinnassa huomioidaan myös taloudelliseen raportointiin liittyvät riskit.

Tilinpäätöksen oikeellisuus varmistetaan toimivalla ja luotettavalla tilinpäätösprosessilla ja sen rajapintojen varmistamisella. Kirjanpitoon ja tilinpäätökseen liittyvät prosessit tarvittavine valvontatoimenpiteineen on kuvattu ja niihin liittyvät työnkulut aikataulutettu, vastuutettu ja dokumentoitu. Siltä osin kuin prosessit eivät ole automatisoituja, tulosten oikeellisuus varmistetaan täsmäytyksillä. Viranomaismääräysten mukaiset analyysit varmistavat talousraportoinnin eheyttä.

Työeläkevakuutusyhtiön taloudellisen aseman kuvaamisessa tärkein yksittäinen luku on vakavaraisuusaste, jonka määrittämiseksi tarvitaan tieto sijoitusten käyvistä arvoista ja vastuuvelan määrästä. Tilinpäätöksessä sijoitukset on arvostettu käypään arvoon noudattamalla Finanssivalvonnan tästä antamia määräyksiä ja näitä

yksityiskohtaisempia, omaisuuslajikohtaisesti dokumentoituja, käyvän arvon määrittämisen periaatteita. Arvostamiseen liittyvillä epävarmuustekijöillä on vain vähäinen vaikutus vakavaraisuustunnuslukuihin.

Vastuuvelka, joka kuvaa yhtiön vakuutus sopimuksista aiheutuvaa vastuuta, on taseen vastattavien suurin erä. Vastuunlaskennan oikeellisuudesta vastaa yhtiön vastuullinen matemaatikko, joka myös vastaa laskuperusteiden tulkinnasta. Vastuunlaskentasovellusten tuottaman tiedon oikeellisuuden varmistamiseksi aktuaaripalvelut ja riskienhallinta -linja toimittaa sovelluksista vastaaville sovellusten ylläpitoon tarvittavat tiedot laskuperusteista ja niiden soveltamisesta sekä tarkistaa laskentatulosten oikeellisuuden. Vastuuvelan laskentaan vaikuttavat yhtiön omien tietojärjestelmien ja rekisterien ohella työeläkejärjestelmän yhteinen ansaintatietorekisteri ja Eläketurvakeskuksen tekemän vastuunjaon selvittelyn kautta muiden TyEL- ja YEL-eläkelaitosten antamat tiedot. Vastuuvelka lasketaan rekisteritiedoista kerran vuodessa ja sen kehitystä arvioidaan vuoden varrella. TyEL-vakuutuksen maksutuloon ja vastuuvelkaan vaikuttaa vakuutetun palkkasumman muutosprosentti, joka tilinpäätöksen laatimishetkellä perustuu vasta osittain yhtiön oman vakuutuskannan rekisteritietoihin. Käytetyn arvion epätarkkuudella ei ole vaikutusta yhtiön tuloslaskelman voittoon, koska tuloslaskelman voitto määräytyy laskuperusteiden mukaan, ja siten arvio, ja siihen sisältyvä ennustevirhe, vaikuttaa samalla tavalla taseen molempiin puoliin.

Sijoitustoiminnasta ja vakavaraisuudesta esitetään hallitukselle kuukausittain raportti, jonka avulla hallitus valvoo sijoitussuunnitelmassa määriteltyjen riskinoton rajojen noudattamista ja sijoitustoiminnan tavoitteiden toteutumista. Sijoitustuotoista ja -riskeistä raportoidaan päivittäin sijoituslinjalle sekä viikoittain myös tasehallintaryhmälle. Vakavaraisuudesta raportoidaan viikoittain sekä sijoituslinjalle että tasehallintaryhmälle. Sijoitustoiminnan tuotto- ja riskiraportoinnin laatu ja oikeellisuus pyritään varmistamaan sijoitusprosessoinnin ja tietojärjestelmien vaatimustenmukaisuudella sekä säännöllisillä täsmäytysrutiineilla. Raportit tuotetaan riskiä ottavasta toiminnasta riippumattoman tahon toimesta. Vastaavasti toimintaan liittyvien mittarien seuranta tapahtuu erillään niistä toiminnoista, joiden tulospalkkiot perustuvat mittarien arvoihin.

8. Sisäpiirihallinto

Ilmarisessa ylläpidetään työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaista työeläkevakuutusyhtiön julkista sisäpiirirekisteriä. Julkisen sisäpiirirekisterin tiedot ovat nähtävillä Euroclear Finlandin [NetSire-palvelussa](#). Lisäksi Ilmarisessa ylläpidetään ei-julkista yritys kohtaista sisäpiirirekisteriä, jonka tavoitteena on tehostaa sisäpiiritiedon hallinnointia sekä henkilöstön kaupankäynnin valvontaa. Yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin kuuluvat Ilmarisessa pidettävät hankekohtaiset sisäpiiriluetelot.

Ilmarisella on oma sisäpiiriohje, joka on hyväksytty Ilmarisen hallituksessa. Ohje sisältää määräyksiä ja ohjeita Ilmarisen sisäpiiriläisille sisäpiiritiedosta, kielletystä sisäpiiritiedon käytöstä, sisäpiirirekistereistä, sisäpiiriläisiä koskevista kaupankäyntirajoituksista, sisäpiirihallinnosta sekä markkinoiden tunnustelusta. Sisäpiiriohje on kaikkien Ilmarisen työntekijöiden saatavilla Ilmarisen sisäisillä verkkosivuilla ja pysyväen sisäpiiriin kuuluvat koulutetaan sisäpiiriläisyyden alkaessa. Ohjeen tarkoituksena on edistää arvopaperimarkkinoilla toimivien luottamusta Ilmarisen toimintaan.

Ilmarisen Lakiasiat ja compliance -linja ylläpitää julkista sisäpiirirekisteriä yhteistyössä Euroclear Finland Oy:n kanssa. Lakiasiat ja compliance -linja ylläpitää myös yritys kohtaista sisäpiirirekisteriä ja vastaa Ilmarisen kau-

pankkyntilupajärjestelmän toiminnasta sekä järjestää säännöllisesti koulutusta sisäpiiriasioista ja niihin liittyvistä velvollisuuksista. Compliance Officer valvoo sisäpiiriohjeen ja kaupankäyntilupajärjestelmän noudattamista.

9. Lähipiiriliiketoimet

Ilmarisen lähipiiriin lasketaan kuuluvaksi Ilmarisen hallintoneuvoston jäsenet, hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, päävastuullinen tilintarkastaja sekä johtoryhmän jäsenet ja edellä mainittujen puoliset, edunvalvottavat ja määräysvallassa olevat yritykset, sekä Ilmarisen työntekijät. Lisäksi lähipiiriin lasketaan kuuluvaksi yhtiöt, joiden hallituksen jäsenenä, toimitusjohtajana tai työntekijänä lähipiiriläinen toimii.

Lähipiirin kanssa tehtävät liiketoimet käsitellään lähipiiriohjeistuksen mukaisesti. Ilmarisen hallitus päättää merkittävästä liiketoimesta silloin, kun liiketoimen osapuolena on Ilmarisen lähipiiriin kuuluva. Mahdolliset Ilmarisen ja TVYL 10 e §:n mukaisen lähipiirin tai Ilmarisen ja em. lähipiirin määräysvalta-yhteisön väliset liiketoimet raportoidaan Ilmarisen internetsivuilla. Lainkohdan tarkoittamia toimia ei ole ollut kalenterivuoden 2018 aikana. Ilmarisen lähipiirilueteloa sekä luetteloa lähipiiriliiketoimista ylläpitää Ilmarisen Compliance Officer.

10. Tilintarkastaja ja palkkiot 2018

Ilmarisen yhtiökokous valitsi 27.3.2018 tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:n, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT-tilintarkastaja Juha-Pekka Mylén. Aiemmin Ilmarisen tilintarkastajana toimi KHT-yhteisö Ernst & Young Oy päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT-tilintarkastaja Harri Pärssinen. Ilmarinen maksoi tilintarkastusyhteisöilleen (KPMG Oy Ab ja Ernst & Young Oy) palkkioita tilikaudelta 2018 arvonlisäverot mukaan lukien konsernin tilintarkastuksesta 410 536,12 euroa ja muusta tilintarkastukseen liittymättömistä palveluista 78 612,51 euroa.